

Welkoop Wekerom's eerste verjaardag

Onze 4^e Valkenier dit jaar is weer op het normale verschijningsschema. Vorig jaar verscheen het 4^e nummer wat eerder i.v.m. de opening van onze Welkoop winkel te Wekerom. Dat betekent dat bij het verschijnen van dit nummer de winkel al een volledig jaar draait, de eerste verjaardag dus. Eigenlijk kunnen we stellen dat dit 1^e jaar buitengewoon goed verlopen is. Zowel onze klanten als onze collega-medewerkers hebben hun draai gevonden in alle seizoenen. Het komende jaar zullen we e.e.a. verder optimaliseren om u als onze klant nog beter te kunnen bedienen, met recht een uitdaging van formaat.

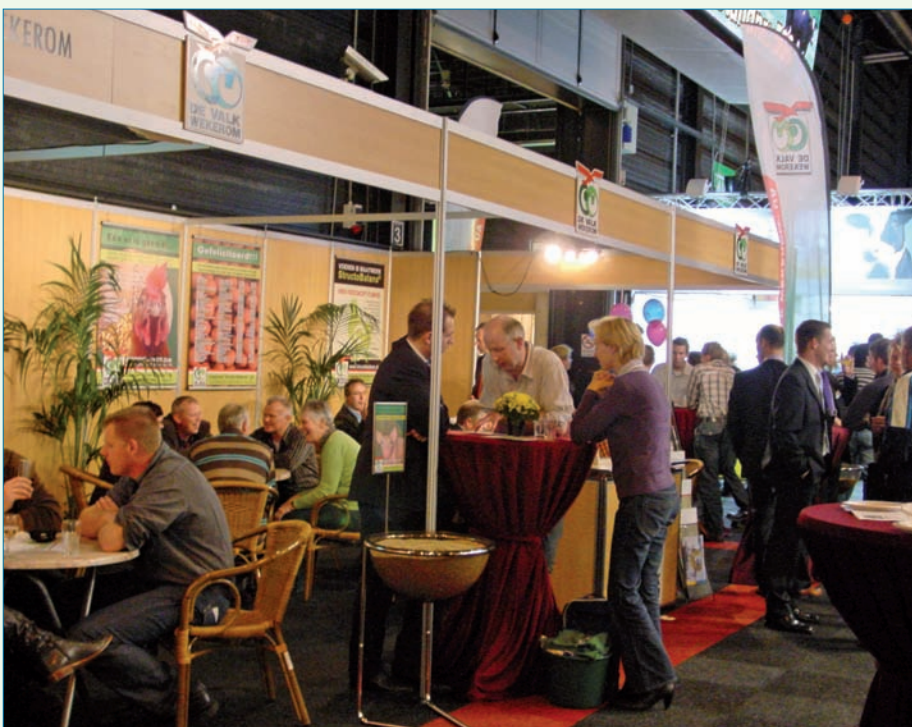
Wanneer ik tijdens het schrijven naar buiten kijk valt het op dat de bomen toch al beginnen te kleuren, dat het overal zeer nat is en er veel gras en maïs met natte voeten staat. Vooral voor de maïs wordt dat toch wel kort dag richting de a.s. oogst.

Ook als we kijken naar de achterliggende oogst van de granen vallen de opbrengsten niet helemaal mee. Ook valt de kwaliteit van met name de tweede fase van de tarweoogst tegen. Kleine korrels en donker stro, matige voederwaarde en meer kans op toxines. Uitkijken dus. Deze druk in de markt van de grondstoffen blijft ook zeer aanwezig en voelbaar. De ra-

mingen van de te verwachten grondstoffen waren ruim, het heeft echter alleen maar geleid tot nog hogere prijzen, de export van vooral tarwe is flink doorgelopen. De euro:dollar blijft zwak ten nadele van de dollar. De nieuwe aanstaande oogst maïs maar ook het eiwit noteren onverminderd hoog. De verwachting is dan ook dat de voerprijzen dit jaar zullen blijven stijgen. Deze stijging lijkt ook in het nieuwe jaar nog iets door te zetten. Ook op termijn van een jaar lijkt dit, met de huidige inzichten, prijshoudend. Historisch gezien zijn het nog geen extreme prijsniveau's, echter in relatie tot de huidige opbrengstprijzen van de door u geproduceerde hoogwaardige producten wel. Er zal dus toch nog wel wat dienen te veranderen, uiteindelijk zal ook nu de wal het schip keren. De vraag alleen is wanneer.

Hopelijk is er o.a. over het bovenstaande meer duidelijkheid wanneer we elkaar op de a.s. beurs te Hardenberg mogen treffen.

De Landbouwdagen Intensieve Veehouderij zijn op D.V. 26, 27 en 28 oktober; de Rundvee Relatiedagen, gezamenlijk met onze collega Bosgoed Diervoeders te Wilp, op D.V. 2, 3 en 4 november. Graag nodig ik u uit om onze stand te bezoeken, een bezoekje meer dan waard zoals u zult merken.

Beurs Hardenberg.

In besloten kring hebben wij recent informeel afscheid genomen van onze zeer gewaardeerde commissaris Albert van Milligen en zijn echtgenote Gerrie. Albert is 28 jaar bestuurder geweest, waarvan binnen de huidige Coöperatie een groot deel als 2e voorzitter. Voor zijn nadrukkelijke inzet en bijdrage aan deze Coöperatie wil ik hem nogmaals van harte bedanken. Vanaf deze plek wens ik hen privé, maar ook zakelijk, vooral met

de plannen voor en met het bedrijf, alle voorspoed toe die wenselijk is, daarbij rekenend

op de voortzetting van de constructieve en bestendige relatie.

Albert en Gerrie van Milligen.

Niet alleen de meteorologische maar ook de "gewone" herfst is begonnen. Laten we hopen dat er nog wat te oogsten valt. Het groeiseizoen zelf is voor dit jaar voorbij of zit het venijn nu eens in gunstige zin in de staart .....

Met vriendelijke groet,
Bart Eggink
Directeur

Goed verzekerd, ook bij bliksemschade?

Terwijl Nederland afgelopen zomer in de ban was van de wk-finale voetbal in Zuid Afrika, zorgde hevig noodweer voor grote problemen op meerdere boerenbedrijven. Niet alleen wind en regen zorgden voor de nodige schade aan gebouwen en gewassen, maar ook blikseminslag eiste haar tol. Reden om eens te kijken hoe en of bliksemschade onder een opstal- of inboedelverzekering is gedekt, want bij inslag schade is het van groot belang om goed verzekerd te zijn.

Directe blikseminslag

Bij een inboedel- of opstalverzekering is de schade door directe inslag meestal goed geregeld. De bliksem is direct in de opstallen ingeslagen en er zijn aantoonbare inslagsporen.

Indirecte blikseminslag oftewel inductieschade

Anders wordt het als er geen aantoonbare inslagsporen zijn. Veel mensen zijn onbekend met het feit dat er in veel schadegevallen helemaal geen sprake is van directe inslag. Brandverzekeringen zien een bliksemontlading in de buurt niet als blikseminslag en dus is de schade door de inductie van deze naburige inslag vaak niet verzekerd. Daarbij komt dat in veel uitgebreide polissen deze inductieschade wel genoemd wordt, maar slechts schades aan computers en aanverwante elektrische apparaten uitkeren. Als echter de ventilator in een stal uitvalt kan de schade afgezien van de ventilator zelf hoog oplopen.

Vervolgschade

Indien er schade optreedt door directe of indirecte blikseminslag kan deze schade aan het bedrijf erg hoog oplopen doordat de bedrijfsuitoefening voor korte of langere tijd niet op een normale manier plaats kan vinden. Niet alle bedrijven hebben een bedrijfsschadeverzekering

en het is dan ook verstandig om te controleren of deze aanwezig is. Daarnaast dient nagegaan te worden of een bestaande verzekering dekking biedt voor zowel directe als indirecte blikseminslagschades.

Tenslotte zijn goederen die onder open afdaken opgeslagen liggen vaak ook niet verzekerd bij waterschades bij de uitgebreide brandverzekering.

Advies

Het is dus van groot belang om bij uw verzekeringsadviseur na te gaan of u niet alleen verzekerd bent tegen de schade door directe blikseminslag, maar ook tegen schade door inductie van naburige blikseminslagen en dan niet alleen de elektronische apparaten. De schade door het tijdelijk niet of gedeeltelijk kunnen uitvoeren van het bedrijf verdient ook de nodige aandacht.

Rikus van Veldhuisen
Hoofd buitendienst

Wat is inductie?

Een veranderend magnetisch veld veroorzaakt in een geleider een elektrische stroom. Een elektrische stroom wordt omgeven door een magnetisch veld. Hoe hoger de spanning en hoe sneller deze verandert, hoe groter de inductiespanning in het naburige elektrische veld. Vandaar dat de inductiespanning bij een blikseminslag zo hoog kan zijn dat de bedrading in bijvoorbeeld een computer doorbrandt en onherstelbaar beschadigd raakt.

Een dynamo op een fiets is trouwens een goed voorbeeld van hoe inductie ontstaat.

Open dag 25 juni geslaagd!

Met prachtig weer hebben we vrijdag 25 juni de open dag beleefd van de nieuwe pluimveestal van Mts. Van Veldhuizen & van Middendorp. De belangstelling was enorm en het weer was zeer aangenaam! We mochten deze dag zo'n 600 mensen verwelkomen. Onder het genot van een hapje en een drankje is de stal, welke plaats biedt aan 15.000 biologische leghennen, van binnen en van buiten goed bekeken. Veel pluimveehouders hebben bouwplannen of uitbreidingsplannen. Mede door het kooiverbod, maar ook door Besluit Huisvesting, zijn veel pluimveehouders genooddakt stappen te ondernemen. De één voor het ombouwen van de kooihuisvesting, de ander om de emissie terug te dringen en een derde wil uitbreiden om zijn bedrijf te verbeteren.

Een open dag is een mooie gelegenheid om een kijkje te nemen in een nieuwe stal. Hier kunnen dan ideeën opgedaan worden die men zelf zou kunnen

toepassen op het eigen bedrijf. Ook zijn verschillende specialisten aanwezig die elk op hun eigen vakgebied hun expertise kunnen delen. Gaat het om de bouw van de stal, de inrichting, de hennen of het voer, alle partijen die betrokken zijn bij uitbreidingsplannen zijn op zo'n dag aanwezig om iedereen te woord te staan. Op deze open dag is hier dan ook volop gebruik van gemaakt. Daarnaast is het natuurlijk een ontspannen gelegenheid om bij te praten met collega-ondernemers en andere aanwezigen.

Het vleesvarkensbedrijf, voorheen eigendom van de opa en oma van Martijn, was toe aan vernieuwing. Martijn en Jantine hebben het gekocht en omgebouwd naar 15.000 biologische leghennen. Met deze nieuwe stal zijn ze weer klaar voor de toekomst.

Alle bedrijven die aan de bouw van nieuwe stal hebben meegewerkt, hebben hun werk tot in de puntjes afgemaakt en op 29 juni j.l. zijn de 15.000 Lohmann Brown Lite hennen opgezet. Inmiddels worden er volop eieren geraapt. En daar gaat het uiteindelijk om. De eerste ervaringen van Martijn en Jantine zijn goed, tot nog toe weinig opstartproblemen. Op dit moment zijn de kippen bijna 30 weken en hebben ze al een productie bereikt van bijna 95%. Zowel de kippen als de ondernemers hebben hun draai gevonden in de nieuwe stal.

Teunie Brons
Verkoop binnendienst

30 weken boven 90%

Ondergenoemde pluimveehouders hebben in de afgelopen periode een taart verdiend met deze mooie resultaten!

J. v.d. Berg	Scharrel	Lohmann Brown Lite	40 weken
Mts. Scholing	Freiland	LSL Lite	41 weken
E.H. & G.F. Bos	Scharrel	Lohmann Brown Lite	40 weken
A.J. van den Top	Scharrel	Dekalb Amberlink	37 weken
N.H.J.M. van Erp	Freiland	Lohmann Brown Lite	37 weken
Mts. Migchels	Freiland	Lohmann Brown Lite	34 weken
Mts. De Wie-Len, fam. Lenting	Freiland	Lohmann Brown Lite	32 weken
Mts. G. & D. van Steenberg	Scharrel	Isa Brown	33 weken
G.A. en E.M. van den Brink-van Spanje	Scharrel	Lohmann Brown Lite	33 weken
Mts. Van Elten – Jansen	Freiland	LSL Lite	37 weken
Mts. Van Leeuwen	Freiland	Isa Brown	30 weken
J.W. Broekhuizen	Kooi	HG proefrassen	38 weken
Pluimveebedrijf Ekoz BV	Scharrel	LSL Classic	33 weken
Pluimveebedrijf Ekoz BV	Freiland	LSL Classic	37 weken
Mts. J. en J. en K. van de Heuvel	Kooi	HG Proefrassen	36 weken
G. & D. Kroesbergen	Freiland	Lohmann Brown Lite	34 weken
C.J. Jochemsen	Kooi	HG Proefrassen	35 weken
H. Van Milligen	Kooi	Isa Brown	35 weken

Vleeskuikenhouderij verdient een taart!

Tot nu toe beloonde Coöperatie "De Valk Wekerom" UA uitsluitend topresultaten in de legkippenhouderij en vleesvarkenshouderij met een taart, echter daarop is onlangs een uitzondering gemaakt. Vleeskuikenhouderij fam. Boer uit Lopik heeft van ons een taart gekregen!

Bedrijf Boer te Lopik draaide 3 maal achtereenvolgend een netto voederconversie van onder de 1,30, namelijk gemiddeld 1,26, met een daggroei van 61 gram. Dit was voor Coöperatie "De Valk Wekerom" UA aanleiding om ook een vleeskuikenhouderij te belonen en het bedrijf eens uit te lichten.

Bedrijf Boer heeft zowel vleesvarkens als vleeskuikens en is al jaren een trouwe klant van De Valk. Naast de veehouderij teelt het bedrijf sinds enkele jaren ook een gedeelte van de aan de kuikens gevoerde tarwe.

De kuikens worden naast deze hele tarwe gevoerd met aanvullende voeders waaraan StructoBalans® is toegevoegd in de start- en overgangsfase.

In de afgelopen periode zijn enkele veranderingen doorgevoerd om het resultaat nog verder te verbeteren. Het minimum ventilatiebereik is verbeterd in het variabele traject waardoor er geen schommelingen meer voorkomen in luchtsnelheid.

Daarnaast is er in het watermanagement een verandering doorgevoerd. Door de kuikens de eerste levensweken met een lage waterdruk water te verstrekken worden ze wat feller op het drinkwater. Dit heeft wat later in de lopende ronde een positief effect op de voeropname en groei.

Door genoemde wijzigingen in combinatie met het gebruik van StructoBalans® blinkt het bedrijf uit in een laag medicijnverbruik.

Coöperatie "De Valk Wekerom" UA streeft voortdurend naar verbetering in het resultaat. We vinden het een mooie uitdaging om technisch goed te draaien in combinatie met een zo laag mogelijk medicijnverbruik. Bedrijf Boer is hier een mooi voorbeeld van, ons doel is vele bedrijven hierin te laten volgen.

Leo Timmer,
Specialist vleeskuikenhouderij

Fam. Boer krijgt de taart overhandigd door Leo Timmer (links).

Hygiëne op het pluimveebedrijf

De afgelopen jaren heeft de pluimveehouderij de nodige ziektes meegemaakt. Al dan niet vernoemd in de veewetziekte, maar allen schadelijk voor degene die het trof. Aanleiding om eens een aantal hygiënemaatregelen onder de loep te nemen:

- ongediertebestrijding in en om de stal (muizen, ratten en bloedmijt);
- reiniging van het erf;
- verstrekking van schone bedrijfskleding aan iedere bezoeker;
- realisatie van een "kip-vrije" toegang tot de stal;
- hygiëne-protocollen van Coöperatie "De Valk Wekerom" UA.

Ongediertebestrijding in en om de stal

Met enige regelmaat komen er berichten in de pers met betrekking tot

dierziektes die door ongedierte in uw stal kunnen worden overgebracht. Bijvoorbeeld E-coli door bloedmijt en Salmonella door ratten.

Vanuit de IKB is het verplicht om een ongedierte-bestrijdingsplan voor uw bedrijf te maken. Dit kunt u zelf doen, maar in de praktijk blijkt dat bij het groeien van de pluimveebedrijven dit nogal eens vergeten wordt. Een oplossing hiervoor is het inschakelen van de bedrijven die speciaal voor u gespecialiseerd zijn in ongediertebestrijding.

Ongedierte leeft graag in hoekjes waar wij als mens slecht tot niet bij kunnen. Het verminderen van mogelijke schuilplekken lijkt op veel plekken een kleinigheid, maar moet wel gebeuren. Een kale omgeving is ongedierte-onvriendelijk. Het rondom de

stal plaatsen van lokdozen met vergif werkt ook goed tegen ongedierte.

Bloedmijt (in de volksmond bloedluis) is lastiger. De bestrijding hiervan vergt de nodige aandacht. Echt goede oplossingen zijn er niet of zijn niet toegestaan. Er wordt veel onderzoek gedaan naar een natuurlijke vijand, helaas met wisselend succes. Consequentie is hierbij een belangrijke factor.

Reiniging van het erf

Daar waar rotzooi ligt kan ook "rotzooi" overleven. Ook op het erf moeten schuilplaatsen voor ongedierte vermeden worden.

Bedrijfskleding

Bezoek in de stal kan leuk zijn, maar iedereen zomaar toelaten is niet ver-

standig. Bij wetgeving is het verplicht om voor schone bedrijfskleding en schoeisel te zorgen.

Wanneer een bedrijf meerdere dier-takken op het bedrijf heeft is het verstandig om voor elke diertak met andere bedrijfskleding en schoeisel te werken.

Een “kip-vrije” toegang

Een “kip-vrije” toegang maken tot het bedrijf/stal is een must. Wanneer een voerleverancier door een uitloop naar uw silo's moet levert dat niet alleen voor uzelf potentieel gevaar op, maar ook voor uw collega's.

Let dus ook bij nieuwbouw op een

“kip-vrije” toegang tot uw eierlokaal en silo's, maar ook tot de mestopslag. Bij nieuwbouw is dit vaak een sluitpost, maar voor u en uw collega's een must.

Jantien van de Top
Specialist legpluimvee

Wat doet uw coöperatie aan hygiëne?

Coöperatie “De Valk Wekerom” UA werkt volgens afgesproken protocollen om versleping van ziektes te voorkomen. In deze protocollen staat vermeld welke maatregelen er gelden voor een bezoek van een buitendienstman en het vervoer van voer aan pluimveebedrijven.

De bulkwagens hebben een installatie waarmee de wielen en wielkasten kunnen worden ontsmet. Verder wordt bij elke voerlevering een wegwerp-stofzak gebruikt die na levering op het bedrijf wordt achtergelaten.

Regelmatig komen buitendienstmedewerkers bij u in de stal. Ook hiervoor is binnen DVW een protocol opgesteld. De auto wordt zoveel mogelijk op het schone gedeelte van het erf geparkeerd. Bij het betreden van de stal(len) trekken zij door de pluimveehouder verstrekte bedrijfskleding en schoeisel aan. Wanneer deze om wat voor omstandigheden niet aanwezig zijn hebben zij voor nood ook wegwerpovertals, plastic overschoentjes en haarnetjes bij zich.

Bij calamiteiten worden de hygiënemaatregelen aangescherpt. Wielen en wielkasten worden bij elk bedrijf ontsmet bij aankomst en vertrek. Daarnaast zal de bezoekfrequentie in de stallen verminderen.

Veehouderij terecht onder druk?

Opnieuw staat de veehouderij in Nederland onder druk. Met name de uitbreiding van infectieziekten als de Q-koorts in de melkgeitenhouderij, het voorkomen van ESBL-bacteriën op vlees (wat mogelijk veroorzaakt zou worden door het gebruik van bepaalde antibiotica) en de plannen voor de bouw van megastallen in verschillende gemeentes zijn hiervan de oorzaak. In de media is hierover de laatste tijd veel te horen. Dit heeft er inmiddels toe geleid dat 150 hoogleraren, waaronder ook enkele uit Wageningen, een pleidooi hebben opgesteld voor een meer duurzame veehouderij. Duurzaam dan gezien in het licht van welzijn van de dieren, het effect op het milieu en de risico's voor de volksgezondheid. De vraag is echter of de druk terecht is. In dit schrijven willen we op enkele in het oog springende zaken ingaan.

Efficiëntie en minder uitstoot

Het begrip duurzaamheid heeft naar mijn beleving veel te maken met efficiëntie. Op dit gebied is er echter al

veel bereikt in de veehouderij. Voer wordt immers steeds efficiënter omgezet in melk, vlees en eieren. Dit is met name gerealiseerd door verbeteringen in de fokkerij, huisvesting, klimaat en voeding. De uitstoot van mineralen (stikstof, fosfor) richting milieu is eveneens fors verminderd. Zo is bijvoorbeeld door het toepassen van enzymen zoals fytase het bruto fosfor gehalte bij varkens en pluimvee met ongeveer 20-25% verlaagd (afhankelijk van categorie en leeftijd). Het verlagen van het ruw eiwit met behoud van de gehaltes aan verteerbare aminozuren resulteert in een verlaging van de uitstoot van stikstof in de mest en dus het milieu. Kenden we al veel langer de toepassing van de synthetische aminozuren lysine, methionine, threonine en tryptofaan, sinds eind 2009 wordt ook valine gebruikt in het voer voor met name jonge dieren (biggen, kuikens). Hiermee kan het ruw eiwitgehalte nog verder worden verlaagd, zonder dat dit ten koste gaat van groei en voerconversie.

Biologische veehouderij

In dit kader kan ook de biologische veehouderij genoemd worden, bijvoorbeeld de productie en verkoop van biologische eieren. De verkoop daarvan in de supermarkten stijgt nog steeds gestaag. In de biologische sector is het gebruik van synthetische aminozuren en enzymen niet toegestaan. Op het gebied van het welzijn van de kip en het milieu zou een grote slag geslagen kunnen worden indien deze middelen wel zouden mogen worden gebruikt. Met deze middelen kan het voer beter en goedkoper geoptimaliseerd worden, waardoor de efficiëntie verbetert, de vertering minder onder druk staat en het milieu minder wordt belast. Voordelen dus op meerdere fronten.

Terugdringen van antibioticagebruik

Een ander punt wat volop de aandacht vraagt is het antibiotica-gebruik, met name de intensieve veehouderij heeft de opdracht dat dit drastisch naar

beneden moet in verband met mogelijke resistentie tegen humane geneesmiddelen. Recente cijfers tonen inmiddels aan dat het gebruik van diergeneesmiddelen aan het dalen is, er wordt op veel bedrijven grote vooruitgang geboekt. Bovendien zijn veehouders er zich over het algemeen zeer goed van bewust dat ze een onderdeel zijn van de voedselketen. Een reductie van antibiotica is in veel geval ook mogelijk door passende voermaatregelen te nemen. Een voorbeeld hiervan is de toepassing van het StructoBalans® concept bij o.a. vleeskuikens. Tenslotte kan nog vermeld worden dat het internationaal reizigersverkeer een veel grotere invloed op resistentievorming heeft dan de veehouderij.

Stopzetting van castratie

In de varkenshouderij kan het stopzetten van castreren genoemd worden als een grote verbetering, waarbij het mes aan twee kanten snijdt. Niet alleen het welzijn van het dier is hiermee verbeterd, ook wordt een grote slag gemaakt in voerefficiëntie. Duurzaam dus. In een eerdere Valkenier zijn we hier reeds uitgebreid op ingegaan. Recente resultaten van

pas afgeronde koppels vleesvarkens bij Coöperatie "De Valk Wekerom" UA tonen een verbetering van voederconversie van 0,2 tot 0,3. Recent is aangetoond dat elke 0,1 punt leidt tot 5% daling van de broeikasemissies. Bovendien is bekend dat het genetisch potentieel van de varkens nog niet volledig wordt benut. Er liggen dus nog meer mogelijkheden. Zo kunnen we nog wel een aantal voorbeelden van vooruitgang noemen. Denk hierbij aan het bijvoeren van ruwvoer aan witvleeskalveren en de opmars van het rose-kalfsvlees ten koste van het witvlees.

Investeren, maar ook terugverdienen

We zouden nog een apart hoofdstuk kunnen wijden aan de vele maatregelen die reeds gemaakt zijn in het kader van de aangescherpte huisvestingsregels ter verbetering van het welzijn van de dieren. Met name de Nederlandse veehouder heeft de afgelopen decennia veel geïnvesteerd in welzijnsvriendelijkere huisvestingssystemen. Ze behoren daarmee wereldwijd tot de koplopers. Als er toch geïnvesteerd moet worden om het welzijn nog verder te verbeteren,

moet er wel de mogelijkheid zijn om dat geld weer terug te verdienen. Indien de lat op het gebied van duurzaamheidsmaatregelen te snel omhoog gaat haken veel bedrijven om bedrijfseconomische redenen af. Uiteraard verplaatst de veehouderij zich dan naar landen die minder strenge eisen stellen. Dit terwijl juist de laatste tijd de wens geuit wordt om voedsel weer meer lokaal te produceren. Concluderend kan gesteld worden dat de Nederlandse veehouderij steeds meer onder druk komt te staan om nog meer duurzame maatregelen te nemen op het gebied van welzijn, milieu en risico's met betrekking tot de volksgezondheid. Ik concludeer echter dat inmiddels al veel bereikt is met name op het gebied van huisvesting en voeding. Op diverse fronten kan er nog vooruitgang worden geboekt, maar dan moeten deze eisen wel reëel zijn en kan/moet dit niet gepaard gaan met investeringen die voor een individueel bedrijf niet haalbaar zijn. Er dient rekening te worden gehouden met een reële afschrijvingstermijn.

Ir. Gert Kampert
Nutritionist

Aart van de Loenhorst met Pré Pensioen

Sinds kort is onze zeer gewaardeerde chauffeur Aart van de Loenhorst met pre pensioen. 21 juli j.l. was officieel zijn laatste werkdag, hoewel hij af en toe nog wel zal invallen. Zijn collega's wilden dit niet ongemerkt laten voorbijgaan, zodat ze hem 's morgens vroeg thuis ophaalden met de fiets en gezamenlijk richting De Valk toerden. Op bijgaande foto is Aart te zien bij zijn bulkauto op 21 juli.

Topprestatie!

De heer van de Legemaat uit Renswoude wist bij zijn vleesvarkens over maar liefst drie opeenvolgende ronden een gemiddelde daggroei te realiseren van 987 gram.

Topresultaten Vleesvarkens

Een continue stijgende lijn binnen in een bedrijf is volgens ons net zo belangrijk als het behalen van een hoge groei. Daarom besteden wij in dit artikel aandacht aan landbouwbedrijf VOF Drost. Dit bedrijf heeft een zeer goede prestatie geleverd door een stijgende lijn over een periode van maar liefst 5 jaar te laten zien. In 2005 presteerde het bedrijf op gemiddeld niveau, nu in 2010 zitten ze daar ruim boven. De prestaties zijn vergeleken met het landelijk gemiddelde aan de hand van het productiegetal. Dit getal is bepaald door een combinatie van groei, EW-conversie, uitval en vleespercentage en wordt uitgedrukt in euro's ten opzichte van het landelijk gemiddelde van Agrovision.

Landbouwbedrijf VOF Drost bestaat uit een vleesvarkenstak en een melkgeitentak en wordt gerund door vader en zoon Drost. Zoon Henri houdt zich hoofdzakelijk bezig met de 1000 melkgeiten, vader Floris verzorgt de 700 vleesvarkens en helpt mee bij de geiten. Om aan de milieu-eisen te kunnen voldoen die verplicht worden in 2013 gaat het bedrijf uitbreiden naar 1300 vleesvarkens en zal een luchtwasser toegepast worden. Dit is echter niet de enige reden voor de uitbreiding: hiermee gaat ook de wens in vervulling om de vleesvarkens een volwaardige tak van het bedrijf te laten zijn.

Wij hebben Floris gevraagd naar zijn manier van aanpak en hoe hij de goede resultaten heeft weten te realiseren.

In 2005 en 2006 werden op het bedrijf Pietrain varkens gehouden. Dit type varken was echter minder ge-

schikt voor de wensen die VOF Drost had ten opzichte van het houden van varkens. In overleg met handelaar Reyer Zandsteeg is daarom besloten om naar een ander type varken te gaan. De keuze viel op Tempo's, dit bleek een zeer goede beslissing geweest te zijn. Toch liep het in het begin niet helemaal vlekkeloos, want af en toe kwam er wat PIA om de hoek kijken. Dit resulteerde in wat blekere varkens en een hogere uitval. Op advies van dierenarts Walderveen van De Klomp Dierenartsen werd besloten om biggen bij opvang te behandelen met tylosine. Deze ingreep werd gecombineerd met een toevoeging van een aandeel CCM in het voer. Hierna ging alles stukken beter. Koppelbehandelingen worden nu alleen nog uitgevoerd als er een keer een griepje door de stal heen gaat,

verder wordt alleen gebruik gemaakt van individuele behandeling.

Biggen worden altijd opgelegd in een schone stal die ontsmet is met Halamid, ook de afdeling en centrale gang worden daarmee ontsmet. Dit doet Floris niet om alleen de ziektedruk te verlagen maar ook voor zijn eigen werkplezier. Een schone afdeling die wordt ingestrooid met zaagsel voordat de biggen erin komen oogt gewoon erg mooi, daarbij stuur je op deze manier ook het liggedrag van de biggen.

Het verstrekken van startvoer gebeurt met de hand. Voor het afmestvoer heeft hij de mogelijkheid dit te verstrekken door middel van een voermachine. De hoeveelheid voer wordt met een valpijp geregeld. Elke ronde worden de varkens na de startvoerperiode ontwormd.

	1/5/2005 30/4/2006	1/5/2006 30/4/2007	1/5/2007 30/4/2008	1/5/2008 30/4/2009	1/5/2009 30/4/2010
Gemiddeld aantal aanwezige vleesv.	605	626	635	630	623
Opleggewicht/ dier kg	24,1	25,7	25,7	25,9	25,1
Kg geslacht gewicht/dier	91,1	91	90,8	90,3	91,7
Groei/dier/dag	720	732	793	792	832
Voeropname/dier/dag EW	2,09	2,16	2,33	2,3	2,32
Voerconversie EW	2,89	2,92	2,92	2,87	2,78
Voerconversie kg	2,7	2,73	2,75	2,69	2,61
Uitval %	2,8	2,5	2,4	1,8	1,6
Productie getal	0,05	0,02	1,14	2,77	5,04

De varkens worden altijd geslacht geleverd aan de slachterij Hilckman. Mochten er echter in een koppel wat

te snelle groeiers zitten die te zwaar worden, kan er samen met handelaar Reyer Zandsteeg voor gekozen

worden om een vracht levend weg te doen. Dit echter alleen als het een flinke koppel betreft want voor slechts een paar varkens loont het de moeite niet.

De hoeveelheid arbeid die besteed wordt aan de varkens is beperkt omdat de geitentak veel tijd vraagt. Elke ochtend besteed Floris zo'n 45 minuten en 's avonds ongeveer 20 minuten aan de varkens. Daarbij heeft hij elke 14 dagen 1 dag werk om varkens af te leveren en de afdeling schoon te spuiten.

Al met al heeft Floris niet het idee dat hij iets apart doet bij de varkens. Omdat hij beperkt is in de tijd die hij aan de varkens kan besteden probeert hij alles zo eenvoudig mogelijk te houden. Gezien de stijgende lijn in de prestaties de afgelopen 5 jaar doet Floris het gewoon goed en omdat wij gewend zijn goede prestaties te belonen met een taart vinden wij dat VOF Drost een taart meer dan verdient heeft!

Marcel Witteveen
Specialist varkenshouderij

Schuimvorming op drijfmest van rundvee en varkens

Met name in de winterperiode, als de mestkelders vol raken, komt het probleem van schuimvorming op de mest nogal eens voor. Zeer duidelijke oorzaken hiervan zijn niet bekend en de effectiviteit van veel genoemde oplossingen is te betwijfelen. In een literatuurstudie is gezocht naar oorzaken en oplossingen voor het probleem van schuimvorming op drijfmest.

Het schuim ontstaat zowel in halfvolle als in volle mestkelders. Het schuim dat ontstaat bestaat vooral uit methaan (75%), koolstofdioxide (15%) en stikstofgas (10%). Dit wijst erop dat vooral zuurstofarme processen een rol spelen. Het gas, waar het schuim voornamelijk uit bestaat, is een gevolg van gistingprocessen, deze worden gestimuleerd door hogere temperaturen, afwezigheid van zuurstof, aanwezigheid van voedingsstoffen, bacteriën en een licht zure omgeving. Verder is er bij schuim een oppervlaktespanning nodig. Denk maar aan een

zeepbel, die uit elkaar spat als hij te groot wordt. Het uiteenspatten is een gevolg van een te lage oppervlaktespanning en teveel stoffen die actief zijn aan de oppervlakte. Waarschijnlijk zijn eiwitten belangrijke stoffen die het schuim stabiliseren. Het toevoegen van olie aan de mest zou ervoor zorgen dat het vet tussen deze eiwitten gaat zitten, waardoor de stabiliserende werking wordt opgeheven. Verder kunnen deeltjes in de mest deze stabilisatie ook beïnvloeden, zowel versterkend als verzwakkend.

Mogelijke aandachtspunten kunnen zijn:

- Hoe is het aanbod en de vertering van eiwit (eiwitvertering rundvee 70% en varkens 35%)?
- Wordt er geen overmatig bestendig zetmeel gevoerd (bij snijmaïsrijke rundveerantsoenen), waardoor een gedeelte van het zetmeel onverteerd in de mest terecht komt?

- Wordt er geen voer vermorst wat onverteerd in de put komt (met name bij varkens)?
- Is pensverzuring bij rundvee een probleem (het rantsoen is te snel)? Hierdoor is de vertering en de benutting niet optimaal, en kan extra onverteerd materiaal in de put terecht komen.
- Buiten voeding lijkt het laag houden van het mestniveau in de put de meest praktische maatregel.
- Zuurstof in de put brengen is voor het voorkomen van schuimvorming gunstig maar om gezondheidstechnische redenen niet wenselijk (voorkomen van longproblemen).
- Het toevoegen van middelen tegen schuimvorming is matig effectief, doordat het door de korte werking vaak herhaald moet worden. Naast een verhoging van de kostprijs is de werking door het grote belang van de dosering onzeker.

Ir. Kees van de Kuilen
Rundveespecialist

Nieuwe brok voor droge koeien

Droge koeien en jongvee zijn vaak het ondergeschoven kindje in de melkveehouderij. Deze dieren krijgen het restvoer van de melkkoeien of een slechte kuil. Dit pakt lang niet altijd goed uit, want behoeftes voor droge koeien zijn wel degelijk verschillend van die van melkkoeien. Bijvoorbeeld alleen al de mineralenbehoefte van droogstaande koeien wijkt behoorlijk af. Coöperatie "De Valk Wekerom" UA

komt nu met een droogstandsbrok, deze brok is te voeren in de droogstand naast stro of hooi. In de brok worden de nodige mineralen verwerkt, zodat de droge koeien precies krijgen wat ze nodig hebben. Door de tegenvallende hoeveelheid kuilgras die dit jaar is gewonnen, is het mogelijk dat al het aanwezige kuilgras voor de melkkoeien gereserveerd moet worden. Juist dan past de droogstandsbrok goed, omdat naast

de brok alleen kwalitatief goed stro of hooi gevoerd hoeft te worden.

Zo zorgt u voor een goed gecontroleerde transitieperiode, en een goed gecontroleerde transitieperiode betekent een goede start van de lactatie.

Ir. Kees van de Kuilen
Rundveespecialist

Graskuilen 2010

De meeste voorjaars- en zomerkuilen zijn inmiddels gemonsterd. Zo komt steeds meer in beeld hoe het komende winterseizoen gevoerd moet worden. Tijdens het afgelopen weideseizoen hebben de veehouders

te maken gehad met extreme weersomstandigheden. Dit heeft gevolgen gehad voor de kwaliteit en kwantiteit van het gewonnen ruwvoer. Zo is bij velen de opbrengst per hectare ver beneden gemiddeld. In tabel 1 is de gemiddelde voederwaarde van de gewonnen voorjaarskuilen (tot 1 juni) en zomerkuilen onder onze klanten weergegeven.

Wat opvalt, zeker bij de eerste snede, is het lage ruw eiwitgehalte. Een laag ruw eiwitgehalte is vaak gerelateerd aan een hoog suikergehalte, wat ook bij de meeste graskuilen van dit jaar te zien is. Bij het samenstellen van de winterrantsoenen moet dit hoge suikergehalte in acht worden genomen, dit om problemen met pensverzuring te voorkomen. Daarnaast bevatten

de kuilen gemiddeld weinig structuur, waardoor de graskuilen behoorlijk snel zijn. Het bijvoeren van een structuurbron zoals koolzaadstro kan dit probleem verhelpen. Ook het toepassen van de in deze Valkenier geïntroduceerde nieuwe voeders (ruwvoermix en voor droge koeien droogstandsbrok) kan een oplossing zijn. Bij het samenstellen van de winterrantsoenen wordt samen met u het meest optimale rant-

soen samengesteld, een optimaal rantsoen geeft voldoende benutting van de voedingswaarde en houdt de pensomstandigheden van de koe gezond.

Aanpassingen productiebrok en oogst snijmaïs

Om naast de rantsoensamenstelling in te spelen op de kwaliteit van de graskuilen zullen de standaard productiekrachtvoerders aangepast worden voor het komend winterseizoen. Wanneer uw kuilgras natter dan 35-40% is, is het bovendien raadzaam om uw snijmaïs in een wat rijper stadium te hakselen. Hierdoor neemt de bestendigheids van de celinhoud (zetmeel) wat toe, en is de celwand wat harder, hierdoor is het beter in balans naast een snelle graskuil. Voor specifieke vragen staat uw specialist voor u klaar om samen met u een optimaal winterrantsoen samen te stellen.

Ir. Kees van de Kuilen,
Rundveespecialist

Voederwaardekenmerk ¹	Voorjaarskuilen	Zomerkuilen	Streefwaarde
Drogestofgehalte (%)	45,1	49,3	30-50
VEM	932	908	880-940
WDVE	80	79	60-80
FEB	22	20	40-80
Ruw eiwit ²	172	170	170-210
Ruwe celstof	234	252	230-290
WFOS	594	570	525-600
Suiker	124	115	60-100 ³
NDF	451	491	420-500
ADL	18	21	20-30
PSW	215	238	200-280

¹ Voederwaarde in gram per kilogram drogestof

² Ruw eiwit is inclusief ammoniakfractie.

³ Streefwaarde voor suiker is afhankelijk van drogestofgehalte.

Beurzen 2010

Dit najaar kunt u ons weer ontmoeten op de beurzen in Hardenberg. Te zijner tijd ontvangt u hier een uitnodiging voor. Schrijft u de datum vast in uw agenda! U ziet hier ook wanneer uw vertegenwoordiger bij ons in de stand aanwezig is. De standbemanning staat ook op onze website. Kijkt u daar voor de eventuele laatste wijzigingen.

Landbouwdagen Intensieve Veehouderij

26, 27, 28 oktober 2010

Rundvee Relatiedagen

2, 3, 4 november 2010

De openingstijden van beide beurzen zijn van 13.00 – 22.00 uur.

Tijdens de Landbouwdagen Intensieve Veehouderij vindt u onze stand op dezelfde plaats als vorig jaar bij standnummer 573.

Tijdens de Rundvee Relatiedagen vindt u ons samen met Bosgoed op ook dezelfde plek als vorig jaar. Dit is een andere plek dan waar wij staan tijdens de Landbouwdagen Intensieve Veehouderij.

Wij nodigen u van harte uit een bezoekje te brengen aan onze stand!

Bemanning beurs Hardenberg intensief 2010

		Dinsdag 26 oktober. middag	avond	Woensdag 27 oktober. middag	avond	Donderdag 28 oktober. middag	avond
Albert Trip	Specialist vleeskuikens noord NL	X	X			X	X
Bert Dokter	Specialist leghennen + vermeerdering	X	X	X	X		
Gerrit Hofmeijer	Specialist vleeskuikens + vermeerdering			X	X	X	X
Hans van Eck	Specialist varkens	X	X			X	X
Hans Wien	Specialist eenden + leghennen			X	X	X	X
Harry van Doorn	Specialist leghennen	X	X			X	X
Leo Timmer	Specialist vleeskuikens west NL	X	X	X	X		
Jantien van den Top	Specialist leghennen			X	X	X	X
Krijn Breen.	Specialist leghennen + biologisch			X	X	X	X
Meep Roelofsen	Specialist varkens	X					
Peter Veltkamp	Specialist varkens			X	X	X	X
Martijn van Veldhuizen	Specialist leghennen	X	X			X	X
Marcel Witteveen	Specialist varkens	X	X	X	X		
Gert Kampert	Nutritionist					X	X
Gerrit van Heerikhuize	Nutritionist			X	X		
Rikus van Veldhuisen	Hoofd buitendienst	X	X	X	X	X	X
Bart Eggink	Directeur	X	X	X	X	X	X

Bemanning beurs Hardenberg rundvee 2010

		Dinsdag 2 november. middag	avond	Woensdag 3 november. middag	avond	Donderdag 4 november. middag	avond
Alfons van Gulp	Specialist melkvee Bosgoed	X	X	X	X	X	X
Rick Bosgoed	Directeur Bosgoed	X	X	X	X	X	X
Hans Wien	Specialist geiten					X	X
Kees van de Kuilen	Specialist rundvee	X	X	X	X	X	X
Martijn van Veldhuizen	Specialist rundvee			X	X		
Gerrit van Heerikhuize	Nutritionist			X	X		
Gert Kampert	Nutritionist	X	X				
Rikus van Veldhuisen	Hoofd buitendienst					X	X
Bart Eggink	Directeur		X				

Nieuw: Ruwvoermix

Coöperatie “De Valk Wekerom” UA heeft met de nieuwe ruwvoermix een antwoord gevonden op de ruwvoertekorten die deze zomer ontstaan zijn door extreme weersomstandigheden. Bij veel veehouders is de kwantiteit van de eerste en tweede snede ver beneden peil. Hierdoor kan het lastig zijn om de koeien het hele winterseizoen te kunnen blijven voeren met volledig eigen ruwvoer. De noodzaak om (ruw)voer of bijproducten aan te kopen kan hoog zijn, waardoor de kosten van het dagrantsoen ongewenst hoog oplopen. Een alternatief is het verstrekken van de ruwvoermix. Dit is een mix van ruwvoerbestanddelen en grondstoffen met een hoog

gehalte aan ruwe celstof. Hierdoor is het mogelijk om een deel van de drogestofopname uit ruwvoer te vervangen door de ruwvoermix. Vraag uw rundveespecialist naar de mogelijkheden. Op de beurs te Hardenberg op 2, 3 en 4 november kunt u nader kennis maken met dit nieuwe product.

gehalte aan ruwe celstof. Hierdoor is het mogelijk om een deel van de drogestofopname uit ruwvoer te vervangen door de ruwvoermix.

Vraag uw rundveespecialist naar de mogelijkheden. Op de beurs te Hardenberg op 2, 3 en 4 november kunt u nader kennis maken met dit nieuwe product.

Zomer op de boerderij: De mooiste én de leukste foto!

In de vorige Valkenier heeft u kunnen lezen over onze fotowedstrijd. Het thema was "Zomer op de boerderij". U was beloofd dat wij in deze editie de winnaars zouden presenteren. Er zaten mooie plaatjes bij! Wij hebben twee mooie foto's uitgekozen. De foto's worden ook op onze website geplaatst. De winnaars zijn beloofd met een cadeaubon die te besteden is bij de Welkoop.

Categorie Mooiste foto:

Marieke Versluis

Categorie Grappigste foto:

Gerline de Vries

Tarweoogst

2 x Plezier! Ik heb ze ALLEMAAL los gelaten, en ik vang ze nu 1 voor 1!!
Yorick bij opa op de boerderij.

Valkeniertjes

Te Koop:

Blauwe texelaar ramlammersen, geboren febr./mrt. 2010. Zwoegervrij, ARR/ARR en goed ontwikkeld. W. Berkhoff, Vaassen (06) 22 72 09 24

Te Koop:

Diverse soorten consumptieaardappelen B. Minnen Lunterseweg 57 6718 WD Ede Tel.nr: 0318-610351

Te Koop:

Roséveles van uitstekende kwaliteit G. Hazeleger Tel.nr: 0342-414437

Te huur gevraagd:

Grasland omgeving De Valk Tel.nr: 06-25067753

Staat ter dekking

Blonde labrador, HD en ED vrij Tel.nr.: 06-25067753/ 0318-461057

Staat ter dekking

Black and Tan Jack Russell Laagbenig en kortharig, zeer klein formaat Tel.nr.: 06-25067753/ 0318-461057

Vleesvoordeel:

- Een half varken à € 2,85 / kg geheel panklaar gemaakt.
  - Vleespakket met schnitzels (2kg), hamlappen (3kg), ribkarbonades (4kg), varkensrollades (1kg) en verse worst (2,5kg) voor € 60,-.
- Tevens tegen voordeelprijs: rookworst (grof & fijn).
J. Hooijer
Tel.nr: 0318-461359 / 461195

COLOFON

Postbus 3
6740 AA LUNTEREN
Telefoon: 0318-461141
Telefax: 0318-461657

Hoge Valkseweg 58
6741 GN LUNTEREN
E-mail: info@dvw.nl
Website: www.dvw.nl

Winkel:
Welkoop Wekerom
tel.: 0318-461645

Edeseweg 103
6733 AD WEKEROM
wekerom@welkoop.com

Eindredactie:
Gert Kampert
Ellen van Veldhuisen
Druk:
Drukkerij Perfekt
Barneveld

Opzegging:
Wilt u de Valkenier niet meer ontvangen? Stuur u even een briefje naar: Postbus 3, 6740 AA LUNTEREN. Of geef dit telefonisch door op tel. 0318-461141. Of stuur u een e-mail naar info@dvw.nl.

Aansprakelijkheid:
Overname van artikelen is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie. Hoewel aan de samenstelling van de inhoud de meeste zorg is besteed kan door de redactie geen aansprakelijkheid worden aanvaard voor mogelijke onjuistheden of onvolledigheden.

Actie week 40 (4 t/m 9 oktober)

HERENJAS "DILAN"

- Kleur grijs of blauw
- 100% nylon met pu coating
- waterafstotend en winddicht
- van € 59,95

nu voor

€ 39,95

BIOKAT'S CLASSIC

- kattenbakvulling
- hoog absorberend vermogen
- inhoud 20 kg
- per stuk € 10,25

nu 2 voor

€ 14,95

Actie week 41 + 42 (11 t/m 23 oktober)

BLADRUIMER "FLYMO"

- vermogen 2500 watt
- 40 ltr. opvangzak
- Gereedschaploze ombouw tussen blaas- en zuigstand
- Versnipperaar 3 : 1
- Van € 109,95

nu voor

€ 89,95

FRAP - MUIZENBESTRIJDING

- lokmiddel op basis van graankorrels
- ter bestrijding van zwarte en bruine ratten en muizen
- 1 voerplaats per 10 m²
- Tegen ratten: 250 gr per voerplaats
- Tegen muizen: 50 gr per voerplaats
- 2,5 kg verpakking van € 34,10

Nu voor **€ 27,95**

Boerenkoopavond

Maandag 11 oktober a.s. willen wij u graag uitnodigen voor onze boerenkoopavond. U bent van harte welkom van 18.00 uur tot 22.00 uur in onze Welkoop winkel te Wekerom. De koffie en cake staan voor u klaar. Uiteraard hebben wij op deze avond diverse leuke aanbiedingen. Nadere informatie volgt maar noteer deze datum alvast. **Welkoop Wekerom**

Voor al onze winkelaanbiedingen geldt: prijzen zijn incl. BTW. Prijswijzigingen voorbehouden. Acties zijn geldig zolang de voorraad strekt. Er kunnen geen rechten ontleend worden aan eventuele druk- en of zetfouten.